

14 januari 2021
Auteur: Jeroen Kester

Onderzoek: politieke reactie op toeslagenaffaire

Vertrouwen kabinet

Minderheid vindt Rutte III vooral verantwoordelijk voor toeslagenaffaire

Hoeveel vertrouwen heb je erin dat het kabinet Rutte III zijn werk goed doet?

We bedoelen niet alleen in hoe het kabinet het coronavirus probeert te bestrijden, maar denk ook aan hoe het andere thema's aanpakt.

Veel vertrouwen 12%

Redelijk wat vertrouwen 39%

Niet zo veel vertrouwen 25%

Geen vertrouwen 23%

Weet niet / geen mening 1%

Het kabinet overlegt deze week over een politieke reactie op het rapport over de toeslagenaffaire. Uit dat rapport blijkt dat duizenden ouders onterecht bestempeld werden als fraudeur waardoor zij in financiële problemen kwamen. Volgens het rapport zijn door vele betrokken politici, rechters en ambtenaren grove fouten gemaakt en signalen over misstanden niet aangepakt.

Wie is volgens jou vooral verantwoordelijk voor de toeslagenaffaire? Meerdere antwoorden mogelijk*

Het vorige kabinet (Rutte II) 43%

Het huidige kabinet (Rutte III) 38%

Individuele politici 15%

Het parlement (Eerste en Tweede Kamer) 29%

De rechterlijke macht 23%

De Belastingdienst (of ambtenaren daarvan) 72%

Het Ministerie van Financiën (of ambtenaren daarvan) 47%

Het Ministerie van Sociale Zaken (of ambtenaren daarvan) 51%

Weet niet / geen mening 6%

Opstappen of aanblijven?

Verdeeldheid over opstappen kabinet

Opstappen of aanblijven?

Sommigen vinden dat het huidige kabinet politieke verantwoordelijkheid moet nemen en moet opstappen naar aanleiding van het rapport over de toeslagenaffaire. Anderen vinden dat het kabinet niet moet opstappen in de huidige coronacrisis en dat de prioriteit moet liggen bij het compenseren van gedupeerde ouders.

In maart 2021 zijn er Tweede Kamerverkiezingen en als het kabinet nu opstapt, blijft het met beperkte bevoegdheden aan (demişsionair) tot er een nieuw kabinet is gevormd. Premier Rutte gaf aan dat een kabinetsval geen gevolgen zou hebben voor de aanpak van de coronacrisis.

Wat vind jij: moet het kabinet opstappen of kan het kabinet aanblijven naar aanleiding van de toeslagenaffaire?*

	Voor terugtreden Asscher	Na terugtreden Asscher
Het kabinet moet opstappen	45%	48%
Het kabinet kan aanblijven	48%	46%
Weet niet / geen mening	7%	5%

* De antwoordopties zijn gerandomiseerd voorgelegd om een volgorde-effect te voorkomen.

Invididuele politici

Verdeeldheid blijft bij met optie opstappen individuele politici

Een andere mogelijkheid is dat niet het hele kabinet opstapt, maar dat één of meerdere bewindspersonen aftreden als reactie op de toeslagenaffaire. Naast Mark Rutte zijn van de huidige bewindspersonen onder andere Eric Wiebes en Wopke Hoekstra de afgelopen jaren betrokken geweest bij de toeslagenaffaire of de afhandeling daarvan.

Als je moet kiezen tussen de volgende mogelijkheden, welke heeft dan jouw voorkeur?*

Het hele kabinet kan aanblijven 31%

Alleen één of meer betrokken bewindspersonen moeten nu opstappen 21%

Het hele kabinet moet nu opstappen 40%

Weet niet / geen mening 7%

Doorgevraagd op wie er dan zou moeten opstappen, worden vooral Eric Wiebes, Mark Rutte en, in minder mate, Wopke Hoekstra genoemd. Ook al neemt hij niet deel in het huidige kabinet, noemen mensen PvdA-leider Lodewijk Asscher ook nadrukkelijk voordat hij terugtrad als lijsttrekker.

* De antwoordopties zijn gerandomiseerd voorgelegd om een volgorde-effect te voorkomen.

Stellingen

Meerderheid vindt opstappen kabinet symboolpolitiek

Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

	Eens	Oneens	Weet niet
'Het is symboolpolitiek als het kabinet nu zou opstappen naar aanleiding van de toeslagenaffaire.'	60%	31%	9%
'Gedupeerde ouders in de toeslagenaffaire zijn erbij gebaat als het kabinet nu zou opstappen.'	36%	53%	12%

Niet alleen kiezers van coalitiepartijen vinden een kabinetsval vanwege de toeslagenaffaire symboolpolitiek. Ook grote groepen kiezers van de PVV (51%), GroenLinks (55%), de SP (44%), de PvdA (52%) en de Partij voor de Dieren (55%) zijn het daarmee eens. Wel denken zij vaker dan niet dat gedupeerde ouders in de toeslagenaffaire gebaat zijn bij een val van het kabinet.

Toekomst na val

Meeste mensen denken niet dat de corona-aanpak in gevaar komt na val

De aanpak van de huidige coronacrisis is één van de genoemde redenen dat het kabinet zou moeten aan blijven. Sommigen vrezen dat een demissionair kabinet te beperkte bevoegdheden en draagvlak heeft om de crisis te bestrijden. Premier Rutte gaf aan dat een kabinetsval geen gevolgen zou hebben voor de aanpak van de coronacrisis.

Denk je dat de aanpak van de coronacrisis wel of niet in gevaar komt als het kabinet nu valt?

Ik denk wel dat de aanpak van de coronacrisis in gevaar komt 42%

Ik denk niet dat de aanpak van de coronacrisis in gevaar komt 53%

Weet niet / geen mening 5%

Een aantal politici dat de afgelopen jaren een rol heeft gespeeld in de toeslagenaffaire heeft zich verkiesbaar gesteld als lijsttrekker van hun partij bij de komende Tweede Kamerverkiezingen.

Mark Rutte is in de laatste twee kabinetten minister-president. Lodewijk Asscher was in het vorige kabinet als minister Sociale Zaken verantwoordelijk voor de Wet kinderopvang. Wopke Hoekstra is in het huidige kabinet minister van Financiën waar de Belastingdienst onder valt.

Vind je dat de volgende politici wel of niet lijsttrekker kunnen blijven van hun partij bij de komende verkiezingen?

Onder huidige kiezers van de partijen

	Wel	Niet	Weet niet
Mark Rutte (VVD)	95%	4%	1%
Wopke Hoekstra (CDA)	82%	9%	9%
Lodewijk Asscher (PvdA)*	55%	37%	8%

* Deze vraag is gesteld voordat Lodewijk Asscher bekendmaakte geen PvdA-lijsttrekker meer te worden

Terugtrekken Asscher

Meeste PvdA-kiezers vinden terugtrekken Asscher terecht

De volgende vragen zijn gesteld aan PvdA-kiezers (n=1.187) na het terugtrekken van Lodewijk Asscher als lijsttrekker.

Lodewijk Asscher heeft aangegeven naar aanleiding van zijn rol in de toeslagenaffaire terug te treden als lijsttrekker voor de PvdA bij de komende Tweede Kamerverkiezingen. Hij was in kabinet Rutte II als minister van Sociale Zaken verantwoordelijk voor de Wet kinderopvang.

Vind je het terecht of onterecht dat Lodewijk Asscher terugtreedt als PvdA-lijsttrekker?

Terecht 65%

Onterecht 26%

Weet niet / geen mening 10%

Ben je het eens of oneens met de volgende stelling?

'Van mij had Lodewijk Asscher niet hoeven terugtrekken als PvdA-lijsttrekker.'

Eens 44%

Oneens 29%

Weet niet / geen mening 27%

Hoe heeft Asscher het volgens jou gedaan als partijleider van de PvdA?

Heel goed 29%

Redelijk goed 62%

Redelijk slecht 8%

Heel slecht 1%

Weet niet / geen mening 1%

Opvolger Asscher

Aboutaleb meest acceptabele lijsttrekker, daarna Ploumen en Dijsselbloem

De volgende vragen zijn gesteld aan PvdA-kiezers (n=1.187) na het terugtreden van Lodewijk Asscher als lijsttrekker.

Nu Asscher terugtreedt, wie vind je acceptabel als lijsttrekker voor de PvdA bij de komende Tweede Kamerverkiezingen?

De politici staan in willekeurige volgorde.

	Wel acceptabel	Niet acceptabel	Weet niet
Lilianne Ploumen	73%	13%	14%
Attje Kuiken	41%	24%	35%
Henk Nijboer	40%	24%	36%
Khadija Arib	67%	16%	17%
Ahmed Aboutaleb	80%	9%	12%
Sharon Dijksma	44%	32%	24%
Jeroen Dijsselbloem	72%	13%	15%
Frans Timmermans	57%	27%	35%
Diederik Samsom	49%	35%	16%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Over dit onderzoek

Het onderzoek is gehouden van woensdag 13 januari tot en met 14 januari 2021. Aan het onderzoek deden in totaal 31.362 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Na het terugtreden van Asscher deden nog 10.457 leden mee, van wie ruim 1.100 PvdA-kiezers. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Het Opiniepanel bestaat uit 70.000 leden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester: jeroen.kester@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 70.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

